

Industrin är en avgörande del i Sveriges totalförsvvar

Sveriges totalförsvvar är helt beroende av företagens förmågor, kopplat till försörjningsberedskap, omställning, leverantörskedjor och fungerande handel. Konkurrenskraftiga företag bidrar till Sveriges och Natos samlade försvarsförmåga.

Kontakt:
Anna Wibom
Expert totalförsvvar

Teresa Jonek
Expert forskning och innovation

Sverige behöver

Goda förutsättningar för industrin i Sverige är avgörande för försörjnings- beredskapen.

Företagen vill bidra och kan bidra, men förutsättningarna måste vara goda och tydliga.

Ökad takt och tydlighet i styrningen från regeringen.

Regeringen har tydligt betonat näringslivets roll i totalförsvaret. Industrin vill vara med och bidra, men den politiska styrningen uppfattas som otydlig. I sektorn för industri, bygg och handel måste samverkan ske i nära samarbete med företag och branschorganisationer.

Finansiering av Sveriges totalförsvaret är en statlig kärnuppgift som bör täckas av statens budget.

Robusta och långsiktiga upphandlingar och avtal är grunden för reglering av kris- och krigsviktiga företags deltagande inom totalförsvaret.

En stark industri är grundläggande i ett svenskt totalförsvaret och det finns mycket för politiken att göra i övergången från det normala till ett eventuellt krisläge om det skulle behövas. Styrkan byggs av att rätt åtgärder genomförs i god tid. Därtill behöver samspelet mellan det civila och militära vässas och regeringens styrning bli tydligare.

Utvecklade förslag

Goda förutsättningar för industrin i Sverige är avgörande för försörjningsberedskapen.

Förväntningarna på företagen att bidra i försörjningsberedskapen är höga och företagen både vill och kan bidra, men regeringen och myndigheterna måste skapa förutsättningar utifrån företagets situation. För att bibehålla och stärka den svenska försörjningsberedskapen måste industrin vara konkurrenskraftig. För det krävs åtgärder inom flera områden, bland annat att vi säkerställer robust tillgång till fossilfri el och transporter, digital infrastruktur över hela landet, adekvat kompetensförsörjning, satsningar på forskning och innovation och att handelshinder undanröjs.

Ta tillvara synergier mellan civil och militär forskning för att främja försvarsinnovation och dubbelanvändning (dual use). Upphandlingsprocesserna behöver effektiviseras och ledtiderna kortas. Mötesplatser och samverkan mellan företag och försvarsmyndigheter behöver skapas för effektivare överföring av innovationer till totalförsvaret. Försvarsmakten och Försvarets Materielverk bör få i uppdrag att nyttja civilmilitära synergier inom forskning och utveckling för att fånga upp ny kritisk teknik i större skala.

Cyberangrepp i syfte att störa, förstöra och stjäla är numera en del av vardagen för industrin. De digitala attackerna får som resultat att innovativa svenska företag riskerar att konkurreras ut av sina egna lösningar som stulits av kriminella aktörer i andra länder. Nationellt Cybersäkerhetscenter (NCSC) tillsammans med Cybercampus behöver få substansiella resurstillskott samt åläggas att se industrins konkurrenskraft som prioriterad och skyddsvärd.

Öka takten och tydligheten i styrningen från regeringen.

I uppbyggnaden av Sveriges försörjningsberedskap måste utgångspunkten vara företagets förutsättningar – deras verksamheter och de regelverk som de verkar inom. Förståelsen för företagets verklighet måste bli större inom offentlig sektor och i regeringens styrning. Den politiska styrningen uppfattas idag som otydlig.

Det handlar bland annat om prioriteringsfrågor kopplat till försörjning, upprättande av kris- och krigsviktiga avtal samt översyn av hindrande regelbördor. Behov finns också av författningsberedskap, dvs. att i fred förbereda undantag från begränsande lagar och regleringar i händelse av kris och/eller höjd beredskap.

Med den svenska styrningsmodellen i totalförsvaret (närhetsprincip, likhetsprincip, ansvarsprincip) finns en risk att beslut tar allt för lång tid eller faller mellan stolarna. Politiken måste skapa verktyg för att bli snabbare på att ge besked och fatta beslut i ett läge av kris eller krig.

Sektorsmyndigheterna har en viktig roll i den svenska beredskapsstrukturen. Sektorsmyndigheten för industri, bygg och handel måste ha ett tätt samarbete med industrins branschorganisationer och informationsdelningen måste vara ömsesidig.

Finansiering av Sveriges totalförsvaret är en statlig kärnuppgift som bör täckas av statens budget.

Uppgifter och ansvar som innebär stora utökade kostnader för företagen bör upphandlas och regleras genom avtal, med staten som finansierare. Avtal är en grundpelare för att skapa tydliga villkor och relevanta kravställningar på företagen kring vad som ska upprätthållas/produceras, när och var.